

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija

Riepnieku iela 2, Rīga, LV-1050, tālr. 67234308, 67234335, fakss 67234333, e-pasts pasts@vdzti.gov.lv, www.vdzti.gov.lv

ATTĪSTĪBAS DAĻA
ROKASGRĀMATA
Rīgā

07.12.2022.

Nr. 1-1/4-6

**Vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) sertifikācijas sistēmas un vilces līdzekļa
vadītāja (mašīnista) instruktora profesionālās kompetences atzīšanas
rokasgrāmata**

Versija 1.5.

Rīga, 2022.gads

Saturs

Ievads	3
I. Sertificēšanas procesa pamatojums	3
II. Sertificēšanas procesa organizatoriskā struktūra, sertifikēšanas procesa darbības principi un politika.....	4
III. Sertificēto dzelzceļa speciālistu eksaminācijas un uzskaites sistēma	4
IV. Mašīnista vadīšanas apliecība.....	5
V. Mašīnistu kompetences apliecību un saskaņoto papildu sertifikātu reģistrs	6
VI. Pretendenta profesionālās kvalifikācijas prasības mašīnista vadīšanas apliecības saņemšanai un profesionālās kompetences prasības	7
VII. Mašīnista instruktora profesionālās kvalifikācijas atzīšana.....	14
VIII. Pretendenta iesniegto dokumentu novērtēšana.....	17
IX. Zināšanu pārbaudes jautājumu un eksaminācijas uzstādījumu izstrādāšana un apstiprināšana ...	19
X. Zināšanu pārbaudes norises kārtība.....	19
XI. Zināšanu pārbaudes rezultāts un lēmuma par mašīnista vadīšanas apliecības izsniegšanu pieņemšana	20
XII. Mašīnista vadīšanas apliecība un saskaņotais sertifikāts.....	22
XIII. Protokolu, sertifikātu un apliecību numerācija.....	26
XIV. Mašīnista vadīšanas apliecības derīguma termiņa pagarināšana	26
XV. Mašīnista vadīšanas apliecības darbība	27
XVI. Mašīnista vadīšanas apliecības atjaunošana nozaudēšanas, nozagšanas, iznīcināšanas vai neatjaunojamās bojāšanas gadījumos	28
XVII. Mašīnista vadīšanas apliecības anulēšanas kārtība.....	28
XVIII. Sertificēto personu uzraudzība	29
XIX. Iekšējais sertifikēšanas sistēmas audits	29
XX. Sūdzību izskatīšana	30

Ievads

Šī rokasgrāmata apraksta:

- vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) (turpmāk - mašīnists) vilces līdzekļu vadīšanas apliecības (turpmāk – vadīšanas apliecība) un tās saskaņotā papildu sertifikāta (turpmāk – saskaņotais sertifikāts) iegūšanas, reģistrēšanas, izsniegšanas, derīguma termiņa pagarināšanas, atjaunošanas un anulēšanas procesus, kā arī mašīnistu vadīšanas apliecību un saskaņoto sertifikātu reģistru uzturēšanas kārtību;
- vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) instruktora (turpmāk – mašīnists instruktors) profesionālās kompetences atzīšanas procesu;
- mašīnista sertificēšanas procesa vadības, kontroles un iekšēja audita sistēmu, kā arī sertificēto personu uzraudzības sistēmu.

Rokasgrāmatu apstiprina Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas direktors un direktora vietniece un Attīstības daļas vadītāja. Rokasgrāmatu izstrādā, pārbauda un aktualizē Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcijas (turpmāk – Inspekcija) Attīstības daļa. Inspekcijas darbiniekiem ir tiesības ierosināt veikt pamatotas izmaiņas rokasgrāmatā.

I. Sertificēšanas procesa pamatojums

Mašīnista un mašīnista instruktora profesiju sertificēšanas process un profesionālās kvalifikācijas atzīšana balstās uz šādu normatīvo aktu prasībām:

- 1998. gada 1.aprīļa [likums “Dzelzceļa likums”](#);
- 2010. gada 14. septembra MK [noteikumi Nr.873 „Noteikumi par vilces līdzekļa vadītāja \(mašīnista\) kvalifikācijas un vilces līdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanu”](#) (turpmāk – noteikumi Nr.873);
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2007.gada 23.oktobra Direktīva [2007/59/EK par to vilcienu vadītāju sertifikāciju, kuri vada lokomotīves un vilcienus Kopienas dzelzceļu sistēmā prasībām](#) (turpmāk – direktīva 2007/59/EK);
- 2009.gada 29.oktobra Eiropas Komisijas [lēmums 2010/17/EK par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/59/EK paredzēto galveno parametru noteikšanu vilcienu vadītāju apliecību un papildu sertifikātu reģistriem](#) (turpmāk – lēmums 2010/17/EK);
- 2009. gada 3. decembra Komisijas [Regula \(ES\) Nr.36/2010 par Kopienas paraugiem, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/59/EK noteikti vilciena vadītāja apliecībām, papildu sertifikātiem, apliecinātām papildu sertifikātu kopijām un pieteikuma veidlapām vilciena vadītāja apliecību saņemšanai](#) (turpmāk – Regula Nr.36/2010);
- 2011.gada 22. novembra Komisijas [Lēmums \(2011/765/ES\) par vilciena vadītāju apmācībās iesaistīto mācību centru atzīšanas kritērijiem, par vilciena vadītāju eksaminētāju atzīšanas kritērijiem un par zināšanu pārbaužu/eksāmenu organizācijas kritērijiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2007/59/EK](#) (turpmāk – lēmums 2011/765/ES);
- 2010.gada 3.augusta Ministru kabineta noteikumi Nr.724 „[Dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumi](#)” (turpmāk – noteikumi Nr.724)
- 2020.gada 2. jūnija MK [noteikumi Nr. 334 "Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība"](#) (turpmāk – noteikumi Nr.334).

Dzelzceļa likums reglamentē dzelzceļa darbības un satiksmes drošības principus, kā arī dzelzceļa pārvaldes kārtību. Savukārt Dzelzceļa likuma 37.¹ panta astotā daļa pilnvaro Ministru kabinetu noteikt mašīnista kvalifikācijas iegūšanas, vilces līdzekļa vadīšanas tiesību iegūšanas un atjaunošanas nosacījumus un kārtību, kā arī vilces līdzekļa vadītāja apliecības un saskaņotā papildu sertifikāta izsniegšanas, darbības apturēšanas, anulēšanas un atjaunošanas nosacījumus un kārtību.

Atbilstoši iepriekšminēto dzelzceļa nozarē reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, kā arī atbilstoši Dzelzceļa likuma 33.panta trešās daļas 10.punktā noteiktām pilnvarojumam, Inspekcija dzelzceļa nozarē organizē mašīnistu sertificēšanas procesu un izsniedz mašīnista vadīšanas apliecību.

II. Sertificēšanas procesa organizatoriskā struktūra, sertificēšanas procesa darbības principi un politika

Inspekcijas sertificēšanas procesa organizatoriskā struktūrā ir iesaistīti kvalificēti speciālisti, kuri ir ieguvuši profesionālo augstāko izglītību dzelzceļa specialitātē un kuriem ir darba pieredze dzelzceļa nozarē.

Sertificēšanas procesa darbības principi un politika ir vērsti uz pretendenta zināšanu novērtēšanas objektivitāti, tiek ievēroti taisnīgi un vienlīdzīgi vērtēšanas kritēriji.

Sertificēšanas process tika izstrādāts sadarbībā ar publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītāja, dzelzceļa pārvadātāju un dzelzceļa transporta sistēmā iesaistīto organizāciju pārstāvjiem.

Pretendentu zināšanu pārbaude tiek veikta ar datorprogrammas palīdzību, kas izslēdz cilvēcisko faktoru rezultātu vērtēšanā un lēmuma pieņemšanā.

Lai paaugstinātu sabiedrības uzticēšanos sertifikācijas procesam, un ja tas netraucē zināšanu pārbaudes norises gaitu, eksaminācijas telpā atļauts atrasties novērotājiem - pretendenta darba devēja vai dzelzceļa nozares saistošo sabiedrisko organizāciju pārstāvjiem. Maksimāli pieļaujamais novērotāju skaits vienā zināšanu pārbaudē – 2 personas.

Inspekcijas Attīstības daļa, ir atbildīga par sertificēšanas procesa nodrošināšanu un pilnveidošanu, kā arī par pieņemtiem lēmumiem.

Attīstības daļa ir pakļauta Inspekcijas direktoram. Attīstības daļas lēmumu par zināšanu pārbaudes nozīmēšanu, apliecības izsniegšanu, atjaunošanu, apturēšanu un anulēšanu pretendents var apstrīdēt, iesniedzot motivētu iesniegumu Inspekcijas direktoram.

Inspekcija regulāri sniedz Satiksmes ministrijai pārskatu par sertificēšanas sistēmas darbību, pieņemtiem lēmumiem un sūdzībām.

III. Sertificēto dzelzceļa speciālistu eksaminācijas un uzskaites sistēma

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 33.panta trešās daļas 10.punktā noteiktām pilnvarojumam, Valsts dzelzceļa tehniskās inspekcija izveidoja Sertificēto dzelzceļa speciālistu eksaminācijas un uzskaites sistēmu. Inspekcijas Attīstības daļa ir atbildīga par iepriekšminētās sistēmas uzturēšanu un kārtošānu. Attīstības daļa veic iesniegto iesniegumu un tam pievienotu dokumentu reģistrāciju un uzskaiti Sertificēto dzelzceļa speciālistu uzskaites sistēmā. Attīstības daļa izveido Sertificējamās personas personīgo lietu, kurā atrodas viņa iesniegtie dokumenti, Inspekcijas amatpersonas novērtētā personas kvalifikācijas un dokumentu novērtēšanas lapa, zināšanu pārbaudes protokoli, attiecībā uz

viņu pieņemtie lēmumi un citi dokumenti. Sertificējamās personas personīgo lietu Inspekcija glabā 75 gadus.

Sertificēto dzelzceļa speciālistu eksaminācijas un uzskaites sistēmā tiek apstrādi un glabāti šādi dati par sertificēto personu:

- vārds, uzvārds;
- personas kods;
- dzimšanas datums un vieta;
- adrese;
- tālruņa numurs;
- elektroniskais pasts;
- darbavieta;
- iegūta izglītība un profesionālā kvalifikācija;
- darba pieredzes apliecinošs dokuments (ja tādas ir);
- apliecinājums par veicamajam darbam atbilstošu veselības stāvokli un psihofizioloģisko profesionālo piemērotības novērtējumu;
- inspekcijas lēmumi;
- personas dokumentu novērtēšanas veidlapa;
- zināšanu pārbaudes protokols;
- apliecības numurs, izsniegšanas datums un derīguma termiņš;
- ziņas par apliecības anulēšanu (ja tādas ir);
- ziņas par uzraudzības datiem.

Inspekcija veic personas datu apstrādi, saskaņā ar 2016.gada 27.aprīļa Eiropas Parlamenta un Padomes [regulu \(ES\) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti](#). Persona, iesniedzot Inspekcijā iesniegumu par vadīšanas apliecības saņemšanu, apliecina, ka ir informēta par to, ka Inspekcija apstrādās viņa personas datus, kas nepieciešami vadīšanas apliecības izdošanai, un šos datus reģistrēs attiecīgā reģistrā, lai nodrošinātu reģistra kārtošānu, ievērojot normatīvo aktu prasības, kas reglamentē fizisko personu datu aizsardzību.

Sertificēto dzelzceļa speciālistu eksaminācijas un uzskaites sistēmas informācija, kurā iekļauti personas dati par mašīnistu ir **ierobežotas pieejamības informācija**. Informāciju par sertificētas personas sertifikāta un vadīšanas apliecības derīguma termiņu vai ziņas par sertifikāta anulēšanu (ja tādas ir), pēc rakstiskā pieprasījuma, ir tiesības iegūt:

- sertificētās personas darba devējam;
- Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentajai iestādei, kuras teritorijā mašīnistam ir atļauts vadīt vilces līdzekli;
- institūcijai, kas izmeklē dzelzceļa satiksmes negadījumu, kurā iesaistīts attiecīgais mašīnists vai mašīnists instruktors.

IV. Mašīnista vadīšanas apliecība

Mašīnista tiesības vadīt noteikto vilces līdzekli noteiktā dzelzceļa infrastruktūras iecirknī summāri apliecina:

- derīga Eiropas Savienības dalībvalsts izdota mašīnista vadīšanas apliecība;

- attiecīgs ieraksts mašīnistu apliecību reģistrā;
- saskaņotais papildu sertifikāts;
- attiecīgs ieraksts mašīnistu saskaņoto papildu sertifikātu reģistrā.

Inspekcija izsniedz **mašīnista vadīšanas apliecību**, kā arī uztur un kārtro vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecību reģistru.

Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs vai dzelzceļa pārvadātājs, kas nodarbina mašīnistu (turpmāk – mašīnista darba devējs), izsniedz **mašīnista saskaņoto sertifikātu**, kā arī uztur un kārtro mašīnistu saskaņoto sertifikātu reģistru.

Mašīnista vadīšanas apliecība ir apliecinājums tam, ka mašīnists atbilst obligātajām medicīniskajām un psihofizioloģiskajām prasībām, viņam ir pamatizglītība, profesionālā izglītība un vispārējās profesionālās iemaņas.

Saskaņotais sertifikāts ir apliecinājums tam, ka mašīnists ir tiesīgs vadīt noteikto ritošo sastāvu noteiktā dzelzceļa infrastruktūras iecirknī.

Persona **drīkst saņemt saskaņoto sertifikātu**, ja tai **ir derīga mašīnista vadīšanas apliecība**.

Saskaņotais sertifikāts atļauj vadīt atbilstošu vilces līdzekli vienā vai vairākās šādās ritošā sastāva kategorijās:

A - manevru lokomotīves, saimniecības vilcieni, dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas sliežu motortransports un citi vilces līdzekļi, kurus izmanto manevru veikšanai un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai (ietver visus A1, A2, A3, A4 un A5 apakškategorijas vilces līdzekļus);

A kategorijas apakškategorijās:

A1 - manevru lokomotīves;

A2 - saimniecības vilcieni;

A3 - dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanas sliežu motortransports;

A4 - citas lokomotīves, kuras izmanto manevru veikšanai;

A5 - citi vilces līdzekļi, kurus izmanto manevru veikšanai un dzelzceļa infrastruktūras uzturēšanai un kuri neietilpst A1, A2, A3 un A4 apakškategorijā;

B - vilces līdzekļi pasažieru un kravu pārvadājumiem (ietver visus B1 un B2 apakškategorijas vilces līdzekļus).

B kategorijas apakškategorijās:

B1 - vilces līdzekļi pasažieru pārvadājumiem;

B2 - vilces līdzekļi kravu pārvadājumiem.

V. Mašīnistu kompetences apliecību un saskaņoto papildu sertifikātu reģistrs

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 33.panta trešās daļas 11.punkta pilnvarojumam **Inspekcija** izveido un kārtro **mašīnistu vadīšanas apliecību reģistru** saskaņā ar lēmuma 2010/17/EK un direktīvas 2007/59/EK prasībām.

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 37.1 panta septītās daļas 1.punkta prasībām, noteikumu Nr.873

3.punkta prasībām, **mašīnista darba devējs** izveido un kārtro **mašīnistu saskaņoto papildu sertifikātu reģistru** saskaņā ar noteikumu Nr.873 67.punkta prasībām, un saskaņā ar lēmuma 2010/17/EK prasībām.

Atbilstoši Dzelzceļa likuma 37.1 panta septītās daļas 2.punkta prasībām mašīnista darba devējam ir jāsadarbojas ar Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, lai nodrošinātu piekļuvi saskaņoto sertifikātu reģistrā iekļautai informācijai par mašīnistu vadīšanas tiesībām, to apturēšanu un anulēšanu, kā arī lai nodrošinātu šīs informācijas apmaiņu.

Iepriekš minēto normatīvo aktu prasību izpildīšanai, inspekcija apkopojot šīs prasības, izveidoja **apvienotu mašīnistu vadīšanas apliecību un saskaņoto sertifikātu reģistru** (turpmāk – apvienotais reģistrs).

Apvienotā reģistra izveidošanas galvenie mērķi:

- ✓ Atvieglot darbu ar reģistru izveidošanu un uzturēšanu;
- ✓ Novērst problēmas ar reģistru savstarpējo savienojamību;
- ✓ Novērst iespējamo informācijas nozaudēšanu datu apmaiņas laikā;
- ✓ Paātrināt datu apmaiņu starp reģistriem.

Ja mašīnista darba devējs vēlas izmantot Inspekcijas pārziņā esošo apvienoto reģistru, tas noslēdz ar Inspekciju vienošanos par informācijas sistēmas „Vilces līdzekļu vadītāju (mašīnistu) vadīšanas apliecību un saskaņoto papildu sertifikātu reģistrācijas sistēma” (turpmāk – Vienošanās) lietošanu.

Noslēdzot Vienošanos ar mašīnista darba devēju, Inspekcija reģistrē to Vienošanās uzskaites sistēmā. Pēc Vienošanos noslēgšanas, Inspekcija mašīnista darba devējam piešķir lietotāja vārdu un paroli piekļūšanai apvienotajam reģistram. Mašīnista darba devējs, pamatojoties uz vienošanās nosacījumiem, kārtro saskaņoto sertifikātu reģistra daļu.

VI. Pretendenta profesionālās kvalifikācijas prasības mašīnista vadīšanas apliecības saņemšanai un profesionālās kompetences prasības

Pretendenta profesionālās kvalifikācijas prasības mašīnista vadīšanas apliecības saņemšanai nosaka 2010.gada 14.septembra MK noteikumu Nr.873 7.punktā noteiktās prasības. Pretendents var saņemt mašīnista vadīšanas apliecību, ja viņš apliecina ka:

- sasniedzis 18 gadu vecumu;
- pastāvīgi dzīvo Latvijā vai kura Latvijā uzturas ilgāk par 185 dienām kalendāra gadā;
- nav medicīniska rakstura pretindikāciju;
- ir psihologa atzinums par psihofizioloģisko profesionālo piemērotību vilces līdzekļa mašīnista amatam;
- ir iegūta vismaz deviņu klašu **vispārējā izglītība** un **profesionālā izglītība vilces ritošā sastāva saimniecības jomā**, kas ir līdzvērtīga trešajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

Kompetences prasības personai, kura vēlas profesionāli darboties mašīnista profesijā un kura vēlas iegūt mašīnista vadīšanas apliecību

Kompetenču sarakstā lietotie darbības vārdi norāda uz tās kompetences būtību, kuras apguve tiek gaidīta no personas, un to skaidrojums ir šāds:

Kompetences būtība	Apraksts
Pārzināt, spēt aprakstīt	Norāda uz to zināšanu (datu, faktu) apguvi, kas nepieciešamas, lai saprastu sakarības
Saprast, spēt identificēt	Norāda uz spēju identificēt un iegaumēt kontekstu, uzdevumu izpildi un problēmu risināšanu noteiktā sistēmā

Mašīnista kompetences:

1. Mašīnista darbs, darba vide, mašīnista uzdevums un pienākumi dzelzceļa pārvadājumu darbības procesā, profesionālās un personiskās prasības, ko ietver mašīnista pienākumi:

- ✓ 1.1. pārzināt dzelzceļa pārvadājumu un drošības jomā piemērojamo normatīvo aktu noteikumus (prasības un procedūras attiecībā uz mašīnista sertifikāciju, bīstamajām kravām, vides aizsardzību, ugunsdrošību u. tml.);
- ✓ 1.2. saprast īpašās, profesionālās un individuālās prasības (darbs galvenokārt vienatnē, diennakts maiņu darbs, individuālā aizsardzība un drošība, dokumentu lasīšana un atjaunināšana u. tml.);
- ✓ 1.3. saprast, kāda uzvedība ir pieļaujama, pildot svarīgus ar drošību saistītus pienākumus, un kā to ietekmē zāļu, alkohola, narkotisko un citu psihoaktīvo vielu lietošana, saslimšana, stress, nogurums u. tml.;
- ✓ 1.4. spēt identificēt atsaucē un darba dokumentus (piemēram, priekšrakstus, maršruta aprakstu, mašīnista rokasgrāmatu);
- ✓ 1.5. spēt identificēt iesaistīto personu pienākumus un funkcijas;
- ✓ 1.6. saprast un ievērot darba aizsardzības prasības un precizitāti, pildot darba pienākumus un izmantojot darba metodes;
- ✓ 1.7. pārzināt arodveselības un drošības jautājumus, ergonomikas principus, darbinieku drošības noteikumus, individuālo aizsardzības līdzekļu izvēles un lietošanas pamatprincipus, kā arī ievērot darba aizsardzības instrukcijas (drošas darba metodes, droša rīcība uz sliežu ceļiem un to tuvumā un droša vilces līdzekļu lietošana u. tml.);
- ✓ 1.8. pārzināt uzvedības prasmes un principus (stresa pārvaldība, ārkārtas situācijas u. tml.);
- ✓ 1.9. pārzināt vides aizsardzības principus (ilgtspējīga vilciena vadība u. tml.).
- ✓ 2. Dzelzceļa tehnoloģijas, tostarp drošības principi, kas ir ekspluatācijas noteikumu pamatā:
- ✓ 2.1. pārzināt principus un noteikumus, kas attiecas uz dzelzceļa pārvadājumu drošību;
- ✓ 2.2. spēt identificēt iesaistīto personu pienākumus un funkcijas.
- ✓ 3. Dzelzceļa infrastruktūras pamatprincipi:
- ✓ 3.1. pārzināt sistemātiskos un strukturālos principus un parametrus;
- ✓ 3.2. pārzināt sliežu ceļu, staciju un šķīrotavu galvenās iezīmes;
- ✓ 3.3. pārzināt dzelzceļa būves (piemēram, tilti, tuneļi, pārmijas);
- ✓ 3.4. pārzināt ekspluatācijas režīmus (ekspluatācija viena un divu sliežu ceļu režīmā u. tml.);
- ✓ 3.5. pārzināt signalizēšanas un vilciena kustības vadības sistēmas;
- ✓ 3.6. pārzināt drošības iekārtas (sakarsušu bukšu atklāšanas ierīces, dūmu detektori tuneļos u. tml.);
- ✓ 3.7. pārzināt vilces elektroapgādi (kontakttīkls, kontaktslīde u. tml.).
- ✓ 4. Operatīvo sakaru pamatprincipi:
- ✓ 4.1. pārzināt sakaru nozīmīgumu, sakaru līdzekļus un procedūras;

- ✓ 4.2. spēt identificēt personas, ar kurām mašīnistam jāsazinās, un to uzdevumus un pienākumus (dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja darbinieki, citu dzelzceļa darbinieku darba pienākumi u. tml.);
- ✓ 4.3. spēt identificēt situācijas/cēloņus, kad nepieciešama sazināšanās;
- ✓ 4.4. saprast sazināšanās metodes.
- ✓ 5. Vilcieni, to sastāvs un tehniskās prasības vilces vienībām, kravas vagoniem, pasažieru vagoniem un pārējam ritošajam sastāvam:
- ✓ 5.1. pārzināt vispārējos vilces tipus (elektriskā, dīzeļa, tvaika u. tml. vilces);
- ✓ 5.2. spēt aprakstīt vilces līdzekļa shēmu (ratiņi, virsbūves, vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kabīne, aizsardzības sistēmas u. tml.);
- ✓ 5.3. pārzināt marķējuma saturu un sistēmas;
- ✓ 5.4. pārzināt vilciena sastāva dokumentāciju;
- ✓ 5.5. pārzināt bremžu sistēmas un to efektivitātes aprēķinus;
- ✓ 5.6. spēt identificēt vilciena ātrumu;
- ✓ 5.7. spēt identificēt maksimālo slodzi un spēkus savienotāja punktā;
- ✓ 5.8. pārzināt vilciena vadības sistēmas darbību un mērķi.
- ✓ 6. Ar dzelzceļa ekspluatāciju saistītās iespējamās briesmas:
- ✓ 6.1. saprast satiksmes drošību noteicošos principus;
- ✓ 6.2. pārzināt ar dzelzceļa ekspluatāciju saistītos riskus un dažādus līdzekļus šo risku novēršanai;
- ✓ 6.3. pārzināt ar drošību saistītos incidentus un saprast, kā jārikojas/jāreaģē;
- ✓ 6.4. pārzināt procedūras, kas piemērojamas nelaimes gadījumos iesaistītajām personām (piemēram, evakuācija).
- ✓ 7. Fizikas pamatprincipu izpratne:
- ✓ 7.1. saprast, kādi spēki iedarbojas uz riteņiem;
- ✓ 7.2. spēt identificēt faktorus, kas ietekmē paātrinājuma un bremzēšanas efektivitāti (laikapstākļi, bremžu iekārtas, samazināta saķere, smiltiņas izmantojums u. tml.);
- ✓ 7.3. saprast elektrības principus (elektriskās ķēdes, sprieguma mērīšana u. tml.).

Mašīnista vadīšanas apliecības iegūšanai pretendents inspekcijā:

1. iesniedz:

- 1.1. noteiktās formas iesniegumu ([Iesniegums vilces līdzekļa vadītāja \(mašīnista\) apliecības saņemšanai](#));
- 1.2. izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinošu dokumentu kopijas (uzrādot oriģinālu);
- 1.3. normatīvajos dokumentos noteiktā parauga izziņa (Obligātās veselības pārbaudes karte) par mašīnista darbam atbilstošu veselības stāvokli;
- 1.4. psihologa atzinumu par psihofizioloģisko profesionālo piemērotību vilces līdzekļa mašīnista amatam;
- 1.5. vienu fotogrāfiju (dokumenti) 3 x 4 cm;
- 1.6. uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

Apliecinājums par mašīnista darbam atbilstošu veselības stāvokli ir derīgs:

- **3 gadi** - personai **līdz 55** gadu vecumam;
- **1 gads** - personai **pēc 55** gadu vecuma;
- **1 gads**, ja personai ir atļauts strādāt izmantojot **redzes korekcijas līdzekļus** (brilles, kontaktlēcas) neatkarīgi no personas vecuma;

- **1 gads**, ja personai ir atļauts strādāt izmantojot **dzirdes korekcijas līdzekļus** (dzirdes aparāts) neatkarīgi no personas vecuma.

Psihologa atzinums par psihofizioloģisko profesionālo piemērotību mašīnista amatam **ir** derīgs:

- **6 gadi**, ja persona **atbilst visām** profesionāli nozīmīgām īpašībām;
- **3 gadi**, ja persona **neatbilst vienai** profesionāli nozīmīgai īpašībai.

Fotogrāfija atbilst šādām prasībām:

- persona fotografēta ne senāk kā pirms 1. gada;
- fotogrāfija nav retušēta;
- fotogrāfijā ietverta visa seja pretskatā ar atvērtām acīm, acis nav aizsegas ar matiem;
- fotogrāfijā attēlota visa galva, sākot no matu augšējās daļas līdz pleciem;
- fotogrāfija uzņemta uz gluda balta vai pelēkbalta fona;
- fotogrāfija ir skaidra, ar labu izšķirtspēju, un tajā ir normāls kontrasts un apgaismojums;
- fotogrāfijā nedrīkst būt ēnām uz sejas vai fona, sejas abas puses vienādi apgaismotas un redzamas vienādi skaidri, uz sejas nav atspīduma;
- fotogrāfijā sejai ir dabiska izteiksme (aizvērtā mute);
- persona drīkst būt ar brillēm, ja brilles ir nepieciešamas amatu pienākumu pildīšanai, un par to ir norādīts Obligātās veselības pārbaudes kartē. Attēlā personas acis redzamas skaidri, tās nav aizsegas ar briļļu ietvariem. Briļļu ietvari nav smagnēji, biezi, tie nedrīkst aizsegt sejas daļu. Briļļu stiklos nav atspulga. Briļļu stikli nav tonēti. Brilles nav noslīdējušas uz deguna.
- fotogrāfijā persona nedrīkst būt ar saulesbrillēm;
- fotogrāfijā persona ir bez galvassegas, kā arī personas apģērbs neaizsedz seju vai tās daļu;
- fotogrāfijas izmērs 3 x 4 cm.

Pretendents, kas **pirmo reizi vēlas iegūt mašīnista vadīšanas apliecību**, aizpilda iesnieguma šādus punktus:

- **ja pretendents pats** iesniedz iesniegumu:

1.2.2., 1.2.9., 1.2.15., 1.2.16., 1.2.17., 1.2.18., 1.2.19., 1.2.22., 1.2.23., 1.2.24., 1.2.25., 1.2.28., 1.2.29., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.6., iesnieguma aizpildīšanas datums un iesniedzēja paraksts;

- **ja iesniegumu iesniedz** pretendenta **pārstāvis**:

1.2.2., 1.2.10., 1.2.11., 1.2.12., 1.2.13., 1.2.15., 1.2.16., 1.2.17., 1.2.18., 1.2.19., 1.2.20., 1.2.22., 1.2.23., 1.2.24., 1.2.25., 1.2.28., 1.2.29., 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.6., iesnieguma aizpildīšanas datums un iesniedzēja paraksts.

Iesniegums vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības saņemšanai

1.pielikums
Ministru kabineta
2010.gada 14.septembra
noteikumiem Nr.873

1. Iesnieguma veidlapa vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības saņemšanai

1.1. Vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības izdevējinstādes kontaktinformācija

1.1.1. Vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista)
apliecības izdevējinstāde

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija

1.1.2. Pilna pasta adrese
(iela, pasta indekss, pilsēta, valsts)

Riepnieku iela 2, LV-1050, Rīga, Latvija

1.2. Informācija par apliecību un iesniedzēju

1.2.1. Iesniegums vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības (apzīmējiet atbilstošo lodziņu)

1.2.2. iegūšanai ☐

1.2.3. grozīšanai ☐

1.2.4. atjaunošanai ☐

1.2.5. dublikāta izdošanai ☐

1.2.6. Apliecības Eiropas identifikācijas numurs
(EIN). EIN nenorāda, piesakoties apliecības
iegūšanai.

1.2.7. Atjaunojamās (grozāmās, dublējamās)
apliecības izdošanas datums

1.2.8. Informācija par iesniedzēju

1.2.9. Iesniedz iesniedzējs ☐

1.2.10. Iesniedz iesniedzēja pārstāvis ☐

1.2.11. Informācija par iesniedzēja pārstāvi

1.2.12. Iesniedzēja pārstāvja statuss

1.2.13. Adrese/tālruņa numurs/e-pasta adrese

1.2.14. Informācija par iesniedzēju

1.2.15. Uzvārds

1.2.16. Vārds

1.2.17. Dzimums

Vīrietis ☐

Sieviete ☐

1.2.18. Dzimšanas datums

				-			-		
G	G	G	G		M	M		D	D

1.2.19. Dzimšanas vieta
(valsts atšķirības zīme/pilsēta)

Valstspiederība

Dzimtā valoda	
1.2.20. Atsauces numurs, kuru darba devējs piešķīris darba ņēmējam (var nenorādīt)	
1.2.21. Pasta adrese, uz kuru jānosūta apliecība	
1.2.22. Iesniedzēja pastāvīgā adrese:	
1.2.23. FOTOGRĀFIJA	Iela/numurs
	Pasta indekss
	Pilsēta/valsts
	Tālrunis
	E-pasts
1.2.24. Iesniedzēja personas kods	
1.2.25. Valoda, kurā iesniedzējs ieguvis pamata, vidējo vai augstāko izglītību. Norāda, ja atšķiras no dzimtās valodas.	
1.2.26. Informācija, kas jāiegūst pamatojoties uz valsts tiesību aktiem	
1.2.27. Apzinoties nepatiesas informācijas sniegšanas sekas, apliecinu, ka visa informācija, ko esmu sniedzis šajā iesniegumā un tam pievienotajos dokumentos, ir patiesa. Saprotu, ka mans iesniegums var tikt noraidīts un/vai mana apliecība anulēta, ja noskaidrosies, ka esmu sniedzis(-gusi) nepatiesu informāciju vai slēpis(-usi) būtiskus faktus. Esmi informēts, ka Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija apstrādās manus personas datus, kas nepieciešami vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības izdošanai, un šos datus reģistrēs vilces līdzekļu vadītāju (mašīnistu) apliecību reģistrā, lai nodrošinātu reģistra kārtošānu, ievērojot normatīvo aktu prasības, kas reglamentē fizisko personu datu aizsardzību.	
1.2.28. Datums	
1.2.29. Iesniedzēja paraksts	
1.2.30. Iekšējais atsauces numurs (var nenorādīt)	
1.2.31. Iesnieguma saņemšanas datums	

AIZPILDA IESTĀDE, KAS SAŅEM
IESNIEGUMU

2. Dokumenti, kurus pievieno aizpildītai iesnieguma veidlapai

2.1. Apliecības iegūšanai

Iesniegšanas datums

2.1.1. Vispārējās izglītības apliecinājums

2.1.2. Fiziskās sagatavotības apliecinājums

2.1.3. Psihofizioloģiskās piemērotības darbam apliecinājums

2.1.4. Profesionālās izglītības apliecinājums

2.1.5. Pases vai personas apliecības kopija, ar kuru pierāda identitāti

2.1.6. Fotografija

2.2. Apliecības grozīšanai

2.2.1. Grozāmā apliecība

2.2.2. Fiziskās sagatavotības apliecinājums

2.2.3. Psihofizioloģiskās piemērotības darbam apliecinājums

2.2.4. Izmaiņas pamatojums apliecības datu grozīšanai

2.3. Apliecības atjaunošanai

2.3.1. Nederīgā apliecība, ja nav bijusi nodota Valsts dzelzceļa tehniskajai inspekcijai

2.3.2. Fiziskās sagatavotības apliecinājums

2.3.3. Psihofizioloģiskās piemērotības darbam apliecinājums

2.3.4. Fotografija, ja ir beidzies apliecības derīguma termiņš

2.4. Apliecības dublikāta izsniegšanai

2.4.1. Iemesls, kura dēļ ir nepieciešams apliecības dublikāts
(iznīcināt/nozagta/ziņots par nozaudēšanu)

2.4.2. Apliecība, ja dublikāts nepieciešams apliecības bojājuma dēļ

Iekšējās atsauces numurs

Iesnieguma aizpildīšanas datums

SAŅĒMĒJA IESTĀDES ZĪMOGA
VIETA

Iesniedzēja paraksts

2. nokārto Inspekcijas teorētisko zināšanu pārbaudi ar programmnodrošinājuma palīdzību.

Teorētiskā zināšanu pārbaudē, mašīnista vadīšanas apliecības iegūšanai, pretendents apliecina zināšanas atbilstoši 2010.gada 14.septembra [MK noteikumu Nr.873 2.pielikumā](#) un 2007.gada 23.oktobra Eiropas parlamenta un Padomes [direktīvas 2007/59/EK IV. pielikumā](#) noteiktajām prasībām, kas ietver šādas jomas:

Jautājumu grupa	Jautājumu skaits
Dzelzceļa tehniskā ekspluatācija	11 jautājumi
Vilcienu kustība un manevru darbs	11 jautājumi
Dzelzceļa signalizācija	11 jautājumi
Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācija, izmeklēšana un uzskaitē	2 jautājumi

Teorētiskā zināšanu pārbaudes kopējais jautājumu skaits ir 35 jautājumi, un atbilžu sniegšanai atvēlētais laiks ir 70 minūtes.

Zināšanu pārbaude ir nokārtota, ja pretendents ir pieļāvis ne vairāk par 5 nepareizām atbildēm. Jautājums bez atbildes ir uzskatāms par nepareizi atbildētu.

Lai saņemtu **mašīnista saskaņoto sertifikātu** vai pagarinātu tā derīguma termiņu mašīnists, pretendents nokārto darba devēja zināšanu pārbaudes, atbilstoši 2010.gada 14.septembra [MK noteikumu Nr.873 43.punktā](#) noteiktajām prasībām.

VII. Mašīnista instruktora profesionālās kvalifikācijas atzīšana

Pretendents ir fiziska persona, kura vēlas profesionāli darboties mašīnista instruktora profesijā.

Pretendents mašīnista instruktora **profesionālās kvalifikācijas atzīšanai**:

- Inspekcijā **iegūst mašīnista apliecību**, atbilstoši 2010.gada 14.septembra MK noteikumu Nr.873 7.punktā noteiktajām prasībām;
- **iegūst** dzelzceļa pārvadātāja, manevru darbu veicēja vai dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja **apliecinājumu** atbilstoši drošības pārvaldības sistēmas prasībām par pretendenta veikto apmācību, darba pieredzi un praktisko iemaņu pārbaudi.

Pretendents var iegūt **mašīnista instruktora profesionālo kvalifikāciju** ja tam ir:

- derīga Eiropas Savienības dalībvalsts izdota mašīnista apliecība;
- attiecīgs ieraksts mašīnistu apliecību reģistrā;
- derīgs mašīnista saskaņotais papildu sertifikāts;

- attiecīgs ieraksts mašīnistu saskaņoto papildu sertifikātu reģistrā;
- iegūts darba devēja apliecinājums par veikto apmācību, darba pieredzi un praktisko iemaņu pārbaudi mašīnista instruktora kvalifikācijai.

Kompetences prasības personai, kura vēlas profesionāli darboties mašīnista instruktora profesijā

Kompetenču sarakstā lietotie darbības vārdi norāda uz tās kompetences būtību, kuras apguve tiek gaidīta no personas, un to skaidrojums ir šāds:

Kompetences būtība	Apraksts
Pārzināt, spēt aprakstīt	Norāda uz to zināšanu (datu, faktu) apguvi, kas nepieciešamas, lai saprastu sakarības
Saprast, spēt identificēt	Norāda uz spēju identificēt un iegaumēt kontekstu, uzdevumu izpildi un problēmu risināšanu noteiktā sistēmā

Mašīnista instruktora kompetences:

1. Mašīnista un instruktora darbs, darba vide, mašīnista un instruktora uzdevums un pienākumi dzelzceļa pārvadājumu darbības procesā, profesionālās un personiskās prasības, ko ietver mašīnista un instruktora pienākumi:

- ✓ 1.1. pārzināt dzelzceļa pārvadājumu un drošības jomā piemērojamo normatīvo aktu noteikumus (prasības un procedūras attiecībā uz mašīnista un instruktora sertifikāciju, bīstamajām kravām, vides aizsardzību, ugunsdrošību u. tml.);
- ✓ 1.2. saprast īpašās, profesionālās un individuālās prasības (darbs galvenokārt vienatnē, diennakts maiņu darbs, individuālā aizsardzība un drošība, dokumentu lasīšana un atjaunināšana u. tml.);
- ✓ 1.3. saprast, kāda uzvedība ir pieļaujama, pildot svarīgus ar drošību saistītus pienākumus, un kā to ietekmē zāļu, alkohola, narkotisko un citu psihoaktīvo vielu lietošana, saslimšana, stress, nogurums u. tml.;
- ✓ 1.4. spēt identificēt atsaucē un darba dokumentus (piemēram, priekšrakstus, maršruta aprakstu, mašīnista un instruktora rokasgrāmatu);
- ✓ 1.5. spēt identificēt iesaistīto personu pienākumus un funkcijas;
- ✓ 1.6. saprast un ievērot darba aizsardzības prasības un precizitāti, pildot darba pienākumus un izmantojot darba metodes;
- ✓ 1.7. pārzināt arodveselības un drošības jautājumus, ergonomikas principus, darbinieku drošības noteikumus, individuālo aizsardzības līdzekļu izvēles un lietošanas pamatprincipus, kā arī ievērot darba aizsardzības instrukcijas (drošas darba metodes, droša rīcība uz sliežu ceļiem un to tuvumā un droša vilces līdzekļu lietošana u. tml.);
- ✓ 1.8. pārzināt uzvedības prasmes un principus (stresa pārvaldība, ārkārtas situācijas u. tml.);
- ✓ 1.9. pārzināt vides aizsardzības principus (ilgtspējīga vilciena vadība u. tml.).
- ✓ 2. Dzelzceļa tehnoloģijas, tostarp drošības principi, kas ir ekspluatācijas noteikumu pamatā:
- ✓ 2.1. pārzināt principus un noteikumus, kas attiecas uz dzelzceļa pārvadājumu drošību;
- ✓ 2.2. spēt identificēt iesaistīto personu pienākumus un funkcijas.
- ✓ 3. Dzelzceļa infrastruktūras pamatprincipi:
- ✓ 3.1. pārzināt sistemātiskos un strukturālos principus un parametrus;
- ✓ 3.2. pārzināt sliežu ceļu, staciju un šķīrotavu galvenās iezīmes;

- ✓ 3.3. pārzināt dzelzceļa būves (piemēram, tilti, tuneļi, pārmijas);
- ✓ 3.4. pārzināt ekspluatācijas režīmus (ekspluatācija viena un divu sliežu ceļu režīmā u. tml.);
- ✓ 3.5. pārzināt signalizēšanas un vilciena kustības vadības sistēmas;
- ✓ 3.6. pārzināt drošības iekārtas (sakarsušu bukšu atklāšanas ierīces, dūmu detektoru tuneļos u. tml.);
- ✓ 3.7. pārzināt vilces elektroapgādi (kontakttīkls, kontaktsliede u. tml.).
- ✓ 4. Operatīvo sakaru pamatprincipi:
- ✓ 4.1. pārzināt sakaru nozīmīgumu, sakaru līdzekļus un procedūras;
- ✓ 4.2. spēt identificēt personas, ar kurām mašīnistam un instruktoram jāsazinās, un to uzdevumus un pienākumus (dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāja darbinieki, citu dzelzceļa darbinieku darba pienākumi u. tml.);
- ✓ 4.3. spēt identificēt situācijas/cēloņus, kad nepieciešama sazināšanās;
- ✓ 4.4. saprast sazināšanās metodes.
- ✓ 5. Vilcieni, to sastāvs un tehniskās prasības vilces vienībām, kravas vagoniem, pasažieru vagoniem un pārējam ritošajam sastāvam:
- ✓ 5.1. pārzināt vispārējos vilces tipus (elektriskā, dīzeļa, tvaika u. tml. vilces);
- ✓ 5.2. spēt aprakstīt vilces līdzekļa shēmu (ratiņi, virsbūves, vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) kabīne, aizsardzības sistēmas u. tml.);
- ✓ 5.3. pārzināt marķējuma saturu un sistēmas;
- ✓ 5.4. pārzināt vilciena sastāva dokumentāciju;
- ✓ 5.5. pārzināt bremžu sistēmas un to efektivitātes aprēķinus;
- ✓ 5.6. spēt identificēt vilciena ātrumu;
- ✓ 5.7. spēt identificēt maksimālo slodzi un spēkus savienotāja punktā;
- ✓ 5.8. pārzināt vilciena vadības sistēmas darbību un mērķi.
- ✓ 6. Ar dzelzceļa ekspluatāciju saistītās iespējamās briesmas:
- ✓ 6.1. saprast satiksmes drošību noteicošos principus;
- ✓ 6.2. pārzināt ar dzelzceļa ekspluatāciju saistītos riskus un dažādus līdzekļus šo risku novēršanai;
- ✓ 6.3. pārzināt ar drošību saistītos incidentus un saprast, kā jārikojas/jāreaģē;
- ✓ 6.4. pārzināt procedūras, kas piemērojamas nelaimes gadījumos iesaistītajām personām (piemēram, evakuācija).
- ✓ 7. Fizikas pamatprincipu izpratne:
- ✓ 7.1. saprast, kādi spēki iedarbojas uz riteņiem;
- ✓ 7.2. spēt identificēt faktorus, kas ietekmē paātrinājuma un bremzēšanas efektivitāti (laikapstākļi, bremžu iekārtas, samazināta saķere, smiltņicas izmantojums u. tml.);
- ✓ 7.3. saprast elektrības principus (elektriskās ķēdes, sprieguma mērīšana u. tml.).
- ✓ 8. Attiecībā uz mašīnistu apmācību:
- ✓ 8.1. pārzināt un veikt sagatavošanu, kā arī regulāri veikt apmācības lai uzturētu un paaugstinātu mašīnistu profesionālo kvalifikāciju kustības negadījumu novēršanas nolūkos;
- ✓ 8.2. pārzināt un veikt mašīnistu apmācības par vilces līdzekļa uzbūvi un konstrukciju, dzelzceļa infrastruktūru, vilcienu vadīšanas un manevru izpildīšanas racionāliem režīmiem, vilces līdzekļa tehniskās apkopes un uzturēšanas noteikumiem, kustības grafika un kustības drošības nodrošināšanas noteikumiem, drošiem darba paņēmieniem;
- ✓ 8.3. pārzināt un veikt mašīnistu pienākumu pildīšanas kontroli;
- ✓ 8.4. pārzināt un veikt mašīnistu disciplīnas ievērošanas uzraudzību;
- ✓ 8.5. pārzināt un veikt mašīnistu zināšanu pārbaudi par ritošā sastāva uzbūvi un vadīšanu un dzelzceļa infrastruktūras iecirkņa pārzināšanu.

Mašīnists instruktors ir dzelzceļa speciālists, kurš veic mašīnista:

- sagatavošanu un kvalifikācijas paaugstināšanu, kustības negadījumu novēršanas nolūkos;
- apmācību par vilces līdzekļa uzbūvi un konstrukciju, dzelzceļa infrastruktūru, vilcienu vadīšanas un manevru izpildīšanas racionāliem režīmiem, vilces līdzekļa tehniskās apkopes un

- uzturēšanas noteikumiem, kustības grafika un kustības drošības nodrošināšanas noteikumiem, drošiem darba paņēmieniem;
- zināšanu pārbaudi par ritošā sastāva uzbūvi un vadīšanu un dzelzceļa infrastruktūras iecirkņa pārzināšanu;
 - amata pienākumu pildīšanas kontroli;
 - darba disciplīnas ievērošanas uzraudzību.

Mašīnista instruktora profesionālās kvalifikācijas prasības lai veiktu mašīnistu specifisko profesionālo zināšanu apmācību un zināšanu pārbaudi par noteikto ritošo sastāvu un noteikto dzelzceļa infrastruktūras iecirkni atbilstoši lēmuma [2011/765/ES](#) prasībām ir šādas:

- mašīnistam instruktoram ir derīgas attiecīgā vilces līdzekļa veida mašīnista vadīšanas tiesības par noteikto ritošo sastāvu un dzelzceļa infrastruktūras iecirkni;
- mašīnists instruktors mašīnista zināšanu pārbaudi veic objektīvi un bez diskriminācijas, nepieļaujot, ka tiek ietekmēts viņa lēmums, pārbaudes rezultāts vai veids, kā notiek zināšanu pārbaude;
- mašīnists instruktors nedrīkst veikt mašīnista zināšanu pārbaudi, kuram viņš ir veicis profesionālo zināšanu apmācību. Privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs vai pārvaldītājs var norīkot atbildīgu personu, atbilstoši tās drošības pārvaldījuma sistēmai, kas izveidota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dzelzceļa uzņēmumu drošības sertifikāciju, kura veiks mašīnista apmācību un zināšanu pārbaudi par noteikto vilces līdzekli, kuru ekspluatē tikai uz šīs privātās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras. Šajā gadījumā viena un tā pati norīkotā persona nevar veikt gan mašīnista apmācību, gan mašīnista zināšanu pārbaudi.
- mašīnistam instruktoram ir attiecīgas prasmes un pedagoģiskās spējas, kas nepieciešamas, lai veiktu mašīnista zināšanu pārbaudi, un ir pietiekamas zināšanas par šo pārbaudes metodēm un dokumentiem;
- mašīnists instruktors pārzin mašīnista kvalifikācijas un vilces līdzekļu vadīšanas tiesību iegūšanas kārtību.

VIII. Pretendenta iesniegto dokumentu novērtēšana

Attīstības daļas vecākais eksperts 30 (trīsdesmit) kalendāro dienu laikā izskata pretendenta iesniegumu un pievienotos dokumentus mašīnista vadīšanas apliecības saņemšanai vai derīguma termiņa pagarināšanai, un:

- sniedz savu vērtējumu par pretendenta profesionālās kvalifikācijas atbilstību dokumentu novērtēšanas veidlapā;
- nosaka teorētisko zināšanu pārbaudes datumu pēc dokumentu izskatīšanas;
- vai, ja nepieciešams, pieprasa papildu informāciju;
- vai, ja pretendents neatbilst noteiktajām prasībām, pieņem lēmumu par atteikumu nozīmēt teorētisko zināšanu pārbaudi un izsniegt apliecību.

Pretendenta dokumentu novērtēšanas veidlapa

Pretendents _____
(Vārds, Uzvārds) _____ (Personas kods)

dokumentu iesniegšanas datums _____ **dokumentu novērtēšanas datums** _____

Medicīniska rakstura pretindikācijas: ☐ Ir ☐ Nav attiecīgo atzīmēt ar krustu ☒
Izglītība:

☐ PAD – profesionālā augstākā izglītība vilces ritošā sastāva saimniecības specialitātē	☐ VV – vispārējā vidējā izglītība
☐ AT III – augstākā izglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (III. līmenis)	☐ ARD – arodizglītība vilces ritošā sastāva saimniecības specialitātē
☐ AT II – augstākā izglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (II. līmenis)	☐ ART III – arodizglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (III. līmenis)
☐ A – augstākā izglītība	☐ ART II – arodizglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (II. līmenis)
☐ PVD – profesionālā vidējā izglītība vilces ritošā sastāva saimniecības specialitātē	☐ AR – arodizglītība
☐ PVT III – profesionālā vidējā izglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (III. līmenis)	☐ DP – Daļēji apgūta akreditēta profesionālās izglītības programma
☐ PVT II – profesionālā vidējā izglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (II. līmenis)	☐ PT III – vispārējā pamatizglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (III. līmenis)
☐ PV – profesionālā vidējā izglītība	☐ PT II – vispārējā pamatizglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (II. līmenis)
☐ VT III – vispārējā vidējā izglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (III. līmenis)	☐ P – pamatizglītība
☐ VT II – vispārējā vidējā izglītība un apgūta profesionālās kvalifikācijas akreditēta tālākizglītības programma (II. līmenis)	

Iepriekš izsniegtā atļauja veikt mašīnista vai mašīnista instruktora amata pienākumus:

☐ Nav ☐ Ir _____

Darba pieredze _____

Psihologa atzinums par pretendenta psihofizioloģisko profesionālo piemērotību amatam: ☐ Ir ☐ Nav ☐ Nav nepieciešams

Vērtētāja slēdziens: **pielaist zināšanu pārbaudei / nepielaist zināšanu pārbaudei**
(nevajadzīgo svītrot)

(norādīt neatbilstību prasībām)

plānotais zināšanu pārbaudes datums _____

Vērtētājs _____
(Vārds, Uzvārds) _____ (vērtētāja paraksts)

Novērtēšanas kritēriji **mašīnista** vadīšanas apliecības iegūšanas zināšanu pārbaudes nozīmēšanai

Pretendentam **nozīmē zināšanu pārbaudi mašīnista** vadīšanas apliecības iegūšanai, ja tas atbilst 2010.gada 14.septembra MK noteikumu Nr.873 7.punktā noteiktām prasībām.

Pretendentam **nozīmē zināšanu pārbaudi mašīnista** vadīšanas apliecības iegūšanai, ja viņš ieguva mašīnista vadīšanas tiesības līdz 2010.gada 14.septembra MK noteikumu Nr.873 stāšanās spēkā, bet viņa profesionālā kvalifikācija neatbilst iepriekšminēto noteikumu 7.3 punkta prasībām.

Attīstības daļa rakstiski paziņo pretendenta Inspekcijas pieņemto lēmumu. Ja Attīstības daļa pieņem lēmumu par atteikumu izsniegt apliecību, tā lēmumā norāda apstrīdēšanas kārtību.

IX. Zināšanu pārbaudes jautājumu un eksaminācijas uzstādījumu izstrādāšana un apstiprināšana

Zināšanu pārbaude tiek veikta ar datorprogrammas palīdzību. Zināšanu pārbaudei paredzētos jautājumus izstrādā un sagrupē pa grupām Inspekcijas direktora nozīmēta darba grupa, kuras sastāvā ir Inspekcijas amatpersonas, dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, dzelzceļa pārvadātāju un vilces ritošā sastāva īpašnieku kompetenti pārstāvji.

Jautājumu grupā apvieno jautājumus ar kopīgu specifiku. Jautājumi ir latviešu valodā. Katram jautājumam ir vismaz trīs iespējamie atbilžu varianti, no kuriem tikai viens ir pareizs. Katram jautājumam un pareizās atbildes variantam ir atsauce uz informācijas avotu.

Zināšanu pārbaudes jautājumu krājumu un to sagrupējumu ar rīkojumu apstiprina Inspekcijas direktors.

Apstiprināto zināšanu pārbaudes jautājumu krājumu ievadīšanu eksaminācijas programmnodrošinājuma datubāzē Attīstības daļa veic divos posmos. Pirmajā posmā notiek jautājuma ievadīšana, un programmnodrošinājumā to saglabā projekta statusā "Pabeigts". Otrajā posmā notiek jautājuma korektās ievadīšanas pārbaude, pēc kuras programmnodrošinājumā nomaina jautājuma statusu uz "Apstiprināts". Abas šīs darbības veic dažādas personas.

Darba grupa, katram noteiktajam pretendentu lokam, piedāvā eksaminācijas programmnodrošinājuma uzstādījumu, kurā nosaka zināšanu pārbaudes kopējo jautājumu skaitu, jautājumu skaitu no atsevišķām jautājumu grupām, kurus eksaminācijas programmnodrošinājums izvēlās ar nejaušas izvēles metodi, pieļaujamo nepareizo atbilžu skaitu un laika ierobežojumu. Uzstādījumu ar rīkojumu apstiprina Inspekcijas direktors.

X. Zināšanu pārbaudes norises kārtība

Pretendenta zināšanu pārbaude ir sertificēšanas procesa neatliekama sastāvdaļa, kurā pretendents apliecina savu profesionālo kompetenci.

Zināšanu pārbaudi pretendents kārtot Inspekcijas telpās Rīgā, Riepiņu ielā 2.

Zināšanu pārbaudes norises uzraudzību veic un par tās norises gaitu ir atbildīgi vismaz divas Attīstības daļas amatpersonas (izņemot daļas vadītāju) vai citu Inspekcijas daļu amatpersonas (turpmāk – uzraugošās amatpersonas).

Lai paaugstinātu sabiedrības uzticēšanos sertificēšanas procesam un zināšanu pārbaudes objektivitātei, eksaminācijas telpā var atrasties novērotāji - pretendentu darba devēju vai sabiedrisko organizāciju pārstāvji.

Maksimāli pieļaujamais novērotāju skaits vienā zināšanu pārbaudē – 2 personas. Zināšanu

pārbaudes norises laikā novērotāji nedrīkst sarunāties ar pretendentiem, kā arī nedrīkst tiem traucēt kārtot zināšanu pārbaudi. Novērotājiem atļauju piedalīties zināšanu pārbaudes novērošanā sniedz Inspekcijas Attīstības daļas vadītājs.

Pirms zināšanu pārbaudes kārtšanas uzraugošās amatpersonas pārbauda pretendenta personas datus atbilstoši personu apliecinošam dokumentam.

Pirms zināšanu pārbaudes kārtšanas uzraugošās amatpersonas paskaidro pretendenta zināšanu pārbaudes norises kārtību un nepieciešamības gadījumā atbild uz pretendenta jautājumiem. Ja pretendents piekrīt zināšanu pārbaudes norises kārtībai, viņš rakstiski to apstiprina ar savu parakstu.

Ja pretendents kārtot zināšanu pārbaudi pirmo reizi, lai iepazītos ar datorprogrammas darbību, viņš var izmēģināt zināšanu pārbaudi testa režīmā. Pretendenta testa režīmā uzrādītais zināšanu pārbaudes rezultāts neietekmē zināšanu pārbaudes procesu un rezultātu.

Uzsākot zināšanu pārbaudi, pretendents pārbauda savus datus, ievadot personas kodu eksaminācijas programmnodrošinājuma ievadlaukā, un apstiprina zināšanu pārbaudes sākumu.

Zināšanu pārbaudi pretendents kārtot datorizēti, testa veidā, kurā katram jautājumam ir trīs iespējamie atbilžu varianti, no kuriem tikai viens ir pareizs.

Katrs pretendents teorētisko zināšanu pārbaudi kārtot patstāvīgi, bez citu personu vai palīgmateriālu palīdzības, kā arī netraucē citus eksāmena kārtotājus.

Zināšanu pārbaudes laikā pretendents drīkst atstāt zināšanu pārbaudes norises telpu tikai vienu reizi un ne ilgāk par 5 (piecām) minūtēm, par ko viņu pirms pārbaudes informē uzraugošās amatpersonas. Šo laiku ieskaita zināšanu pārbaudes kārtšanas laikā. Ja pretendents atstāj pārbaudes telpu ilgāku par 5 (piecām) minūtēm, viņš kārtot jaunu zināšanu pārbaudi.

Ja pretendents neievēro zināšanu pārbaudes noteikumus, traucē citiem pretendentiem kārtot zināšanu pārbaudi, neievēro inspekcijas uzraugošo amatpersonu aizrādījumus, uzraugošām amatpersonām ir tiesības izraidīt pretendentu no zināšanu pārbaudes norises telpas, un ierosināt anulēt zināšanu pārbaudes rezultātus, izdarot attiecīgu ierakstu protokolā. Šajā gadījumā uzskata, ka pretendents ir ieguvis nesekmīgu zināšanu pārbaudes vērtējumu.

Zināšanu pārbaude ir pabeigta, ja beidzies noteiktais pārbaudes laiks, vai ja pretendents ir apstiprinājis pārbaudes pabeigšanu eksaminācijas programmnodrošinājuma laukā.

XI. Zināšanu pārbaudes rezultāts un lēmuma par mašīnista vadīšanas apliecības izsniegšanu pieņemšana

Pēc zināšanu pārbaudes pabeigšanas, eksaminācijas programmnodrošinājums automātiski izveido pretendenta zināšanu pārbaudes protokolu, kurā norāda zināšanu pārbaudes rezultātus. Protokolu paraksta zināšanu pārbaudi Inspekcijas uzraugošās amatpersonas un novērotāji (ja tādi ir).

Inspekcijas uzraugošās amatpersonas un novērotāji zināšanu pārbaudes protokolā var norādīt savus iebildumus par zināšanu pārbaudes norises gaitu.

Ja pretendenta zināšanu pārbaudes norise notikusi saskaņā ar zināšanu pārbaudes kārtību, tad pretendents var nekavējoties uzzināt pārbaudes rezultātu.

Pamatojoties uz zināšanu pārbaudes protokolu, Attīstības daļas vadītājs pieņem lēmumu par vadīšanas apliecības izsniegšanu.

Zināšanu pārbaude ir nokārtota, ja pretendents zināšanu pārbaudes laikā ievēro pārbaudes kārtības noteikumus un pieļauj ne vairāk par 5 nepareizām (neatbildētām) atbildēm.

Pēc lēmuma pieņemšanas par apliecības izsniegšanu, apliecību izgatavo kartes izpildītājs, ar kuru Inspekcija ir noslēgusi līgumu. Attīstības daļa, pamatojoties uz elektroniskajiem datiem par eksamināciju, kurus izveido eksaminācijas programmnodrošinājums, nosūta izpildītājam pieprasījumus izgatavot attiecīgās apliecības.

10 (desmit) darbdienu laikā pēc teorētisko zināšanu pārbaudes sekmīgas nokārtošanas un lēmuma pieņemšanas, Attīstības daļa izsniedz attiecīgo vadīšanas apliecību.

Jauno mašīnista vadīšanas apliecību Inspekcijā saņem:

- sertificētā persona personīgi;
- sertificētās personas pilnvarotājs. Šajā gadījumā sertificētā persona aizpilda noteiktās formas Pārstāvniecības pilnvarojumu saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 38. panta pirmo daļu.

PĀRSTĀVĪBAS PILNVAROJUMS

Rīgā

20__gada __._____

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 38. panta pirmo daļu pilnvaroju

_____, dzīvesvieta - _____

(personas vārds, uzvārds)

_____, _____

(personas kods)

Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā saņemt manus sertifikācijas dokumentus.

_____, _____

(sertificētās personas vārds un uzvārds) (paraksts)

_____, _____

(personas kods)

Ja pretendents saņēma negatīvu vērtējumu par teorētisko zināšanu pārbaudi, Attīstības daļa rakstiski paziņo pretendenta lēmumu par atteikumu izsniegt vadīšanas apliecību, un par iespējām atkārtoti kārtot zināšanu pārbaudi.

Ja teorētisko zināšanu pārbaude nav nokārtota, pretendents ir tiesīgs pēc 10 darbdienām to kārtot atkārtoti.

XII. Mašīnista vadīšanas apliecība un saskaņotais sertifikāts

Mašīnista vadīšanas apliecību noformē atbilstoši 2009.gada 3.decembra Komisijas Regulas (ES) Nr. 36/2010 1.panta prasībām un tā atbilst ID-1 formātam (54 x 85 mm), kas noteikts starptautiskajā standartā ISO/IEC 7810:2003 "Identifikācijas kartes. Fiziskie raksturlielumi". Mašīnista vadīšanas apliecība ir no speciāliem materiāliem izgatavots dokuments ar tajā iestrādātiem pretviltošanas elementiem.

VILCIENA VADĪTĀJA APLIECĪBA

1. _____
 2. _____
 3. _____
 4a. _____
 4b. _____
 4c. _____
 4d. _____
 5. _____
 7. _____

Latvijas Republika

8. _____

9a.¹ _____
 9a.² _____
 9b. _____

1. Uzvārds – 2. Vārds – 3. Dzimšanas datums un vieta – 4. a. Iedzīšanas datums (gggg/mm/dd) – 4. b. Derīguma termiņš (gggg/mm/dd) – 4. c. Iedzīšanas iestādes nosaukums – 4. d. Atsauces numurs, ko darba ņēmējam piešķir darba devējs – 5. Apliecības numurs – 6. Ipašnieka fotogrāfija – 7. Ipašnieka paraksts – 8. Ipašnieka pastāvīgā dzīvesvieta vai pasta adrese – 9a.1. Dzimtā valoda – 9a.2. Iegribas valoda – 9b. Medicīniskie ierobežojumi

СВЯДЕТЕЛСТВО ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ЛОКОМОТИВ • LICENCE STROJVEDOUČHO • LOKOMOTIVFORERLICENS • VERGUNNING MACHINIST • VERGUNNING VAN TREINBESTUURDER • TRAIN DRIVING LICENCE • VEDURJUHLLUBA • KULJETTAJAN LUPAKIRJA • LICENCE DE CONDUCTEUR DE TRAIN • EISENBAHNFAHRZEUG-FÜHRERSCHEIN • FAHRERLAUBNIS FÜR TRIEBFAHRZEUGFÜHRER • АДЕІА МІХАНОДІТОЇ • VASŪTĪ JĀRMŪVEZTOI IGAZOLVANY • CEAĐUNAS TROMĀNA TRĀENĀCH • PATENTE DEL MACCHINISTA • VILCIENA VADĪTĀJA APLIECĪBA • TRAUKNIO MASINISTO PĀŽYMEIJAS • LICENZIA TA SEWVIEG TAL-FERROVUI • FORERBEVIS • LICENZIA MASZYNISTY • CARTA DE MAQUINISTA • PERMIS DE MECANIC DE LOCOMOTIVĂ • PREUKAZ RUŠNOVODICA • DOVOLJENJE ZA TROJEVOĐIO • TÍTULO DE CONDUCCIÓN DE VEHÍCULOS FERROVIARIOS/MAQUINISTA • FORARBEVIS

Eiropas Kopienų paraugs

Apliecības tehniskās specifikācijas:

Pant Reflex Blue - tumši zilā Eiropas karoga un apakšējās līnijas krāsa. Šajā krāsā ir mikro teksts virs zilās līnijas.

Pant 1807 - Latvijas karoga sarkanā

Pant 291 - Zvaigznīšu līniju krāsa (tumšāka par fona krāsu)

Yellow - EU Zvaigznīšu dzeltenā

Pant 656 - Fona līniju krāsa, pārejas efekts tiek radīts ar dažāda biezuma līnijām bez rastra, kurā tiek izgriezti baltie fona teksti. Un gaišākajā galā fotovieta integrēta fonā.

Black - Mainīgās informācijas numuri un teksti aizmugurē.

UV Laka - Zvaigznītēm tiek uzdrukāta laka kas redzama tikai UV gaismā

Mašīnista saskaņoto sertifikātu noformē atbilstoši 2009.gada 3.decembra Komisijas Regulas (ES) Nr. 36/2010 2.panta prasībām un tas ir A4 formāta veidlapa, kura salokama trijās vienādās daļās. Salocīta dokumenta izmērs ir 10 cm × 21 cm, ar trīs ārējām un trīs iekšējām lappuses daļām.

Papildu sertifikātā piemēro šādus pretviltošanas pasākumus:

- uzņēmuma logotips;
- papīra tekstūra;

- noturīga tinte;
- iekšējā atsaucē numura norādīšana;
- uzņēmuma zīmogs un atbildīgām amatpersonas paraksts;
- visus atjauninājumus dokumentā apstiprina ar datumu un parakstu, un tie atbilst ar reģistrā iekļautiem ierakstiem.

Mašīnista saskaņotā papildu sertifikāta paraugs

VILCES LĪDZEKĻA VADĪTĀJA (MAŠĪNISTA) SASKAŅOTAIS PAPILDU SERTIFIKĀTS	VILCES LĪDZEKĻA VADĪTĀJA (MAŠĪNISTA) SASKAŅOTAIS PAPILDU SERTIFIKĀTS	 Eiropas modelis
3. VADĪŠANAS KATEGORIJAS Aizpildīt atbilstošo lodziņu un nosvītrot pārējos lodziņus X X X X X X 4. PAPILDINFORMĀCIJA 5. VALODAS ZINĀŠANAS Saziņas valodas zināšanas dzelzceļa infrastruktūras iecirknī, kurā ir derīgs sertifikāts 6. IEROBEŽOJUMI	1. PAMATDATI PAR DARBA DEVĒJU Komersanta nosaukums Pārvadātājs Dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs Darba vieta (ģeogrāfiskais izvietojums) Juridiskā adrese Pilsēta, Valsts 2. PAMATDATI PAR TURĒTĀJU Dzimšanas vieta Dzimšanas datums (GGGG-MM-DD) Valsts piederība Adrese Pilsēta Valsts	Apliecības numurs SASKAŅOTAIS PAPILDU SERTIFIKĀTS norāda dzelzceļa infrastruktūras iecirkņus, kuros vilces līdzekļa vadītājam (mašīnistam) ir atļauts braukt, un ritošo sastāvu, kādu viņam atļauts vadīt saskaņā ar Direktīvu 2007/59/EK un Ministru kabineta 14.09.2010 noteikumiem Nr.873 Uzvārds Vārds Darba devēja piešķirtais saskaņotā papildu sertifikāta numurs Izdošanas datums (GGGG-MM-DD) Derīgs līdz (GGGG-MM-DD) Izdevējestāde Adrese Iekšējais numurs Paraksts Z.v.

XIII. Protokolu, sertifikātu un apliecību numerācija

Pēc zināšanu pārbaudes pabeigšanas eksaminācijas programmnodrošinājums automātiski izveido pretendenta zināšanu pārbaudes protokolu. Katram zināšanu pārbaudes protokolam piešķir numuru pēc kārtas, neatkarīgi no sertifikāta vai apliecības veida. Zināšanu pārbaudes protokolu numerācija katru gadu sākas no jauna ar 1.

Mašīnista vadīšanas apliecībai tiek piešķirts numurs, atbilstoši prasībām par Eiropas dokumentu Identifikācijas numuru – (EIN).

Apliecības numurs sastāv no 12 zīmēm.

Apliecības numura uzbūves izskaidrojums:

„Apliecības numurs – LV7120220001”

LV – atšķirības valsts zīme;

71 – zīme, kas norāda, ka valsts kompetentā iestāde gadā izsniedz līdz 9999 apliecībām;

2022 – apliecības izsniegšanas gads;

0001 – numurs pēc kārtas. Apliecības numerācija katru gadu sākas no jauna ar 1.

XIV. Mašīnista vadīšanas apliecības derīguma termiņa pagarināšana

Mašīnista vadīšanas apliecības derīguma termiņa pagarināšanai pretendents inspekcijā:

1. iesniedz:

- 1.1. noteiktās formas iesniegumu ([Iesniegums vilces līdzekļa vadītāja \(mašīnista\) apliecības saņemšanai](#));
- 1.2. normatīvajos dokumentos noteiktā parauga izziņas kopiju par veicamajam darbam atbilstošu veselības stāvokli;
- 1.3. psihologa atzinumu par psihofizioloģisko profesionālo piemērotību vilces līdzekļa mašīnista amatam;
- 1.4. vienu fotogrāfiju (dokumentiem) 3 x 4 cm;
- 1.5. uzrāda personu apliecinošu dokumentu.

Pretendents drīkst pagarināt mašīnista vadīšanas apliecības derīguma termiņu, ja viņš ieguva mašīnista vadīšanas tiesības līdz 2010.gada 14.septembra MK noteikumu Nr.873 stāšanās spēkā, bet viņa profesionālā kvalifikācija neatbilst iepriekšminēto noteikumu 7.3 punkta prasībām.

Pretendents, kas pagarina mašīnista vadīšanas apliecības derīguma termiņu, aizpilda iesnieguma šādus punktus:

- ja pretendents pats iesniedz iesniegumu:

1.2.4., 1.2.6., 1.2.7., 1.2.9., 1.2.15., 1.2.16., 1.2.17., 1.2.18., 1.2.19., 1.2.22., 1.2.23., 1.2.24., 1.2.25., 1.2.28., 1.2.29., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3., 2.3.4., iesnieguma aizpildīšanas datums un iesniedzēja paraksts;

- ja iesniegumu iesniedz pretendenta pārstāvis:

1.2.4., 1.2.6., 1.2.7., 1.2.10., 1.2.11., 1.2.12., 1.2.13., 1.2.15., 1.2.16., 1.2.17., 1.2.18., 1.2.19., 1.2.20., 1.2.22., 1.2.23., 1.2.24., 1.2.25., 1.2.28., 1.2.29., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3., 2.3.4., iesnieguma aizpildīšanas datums un iesniedzēja paraksts.

2. nokārto Inspekcijas teorētisko zināšanu pārbaudi ar programmnodrošinājuma palīdzību.

Teorētiskā zināšanu pārbaudē, mašīnista vadīšanas apliecības iegūšanai, pretendents apliecina zināšanas atbilstoši 2010.gada 14.septembra [MK noteikumu Nr.873 2.pielikumā](#) un 2007.gada 23.oktobra Eiropas parlamenta un Padomes [direktīvas 2007/59/EK IV. pielikumā](#) noteiktajām prasībām, kas ietver šādas jomas:

Jautājumu grupa	Jautājumu skaits
Dzelzceļa tehniskā ekspluatācija	11 jautājumi
Vilcienu kustība un manevru darbs	11 jautājumi
Dzelzceļa signalizācija	11 jautājumi
Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācija, izmeklēšana un uzskaitē	2 jautājumi
Jautājumi kopā	35
Zināšanu pārbaudes kārtēšanas laiks – minūtes	70

Zināšanu pārbaude ir nokārtota, ja pretendents ir pieļāvis ne vairāk par 5 nepareizām atbildēm. Jautājums bez atbildes ir uzskatāms par nepareizi atbildētu.

Mašīnista vadīšanas apliecības derīguma termiņu pagarina izsniedzot citu apliecību ar jaunu numuru un derīguma termiņu.

Inspekcija izsniedz jaunu mašīnista vadīšanas apliecību pēc iepriekšējās apliecības oriģināla nodošanas.

Saņemot jaunu mašīnista vadīšanas apliecību, mašīnista darba devējs izsniedz jaunu **mašīnista saskaņoto sertifikātu** atbilstoši 2010.gada 14.septembra [MK noteikumu Nr.873 43.punktā](#) noteiktajām prasībām. Šajā gadījumā, izsniedzot jaunu mašīnista saskaņoto sertifikātu, spēkā esošās pārbaudes par dzelzceļa ritošo sastāvu un infrastruktūru automātiski (nemainot pārbaudes datumus) pārnes uz jauno saskaņoto sertifikātu.

XV. Mašīnista vadīšanas apliecības darbība

Valsts dzelzceļa tehniskā inspekcija izsniedz **mašīnista vadīšanas apliecību** vai pagarina to derīguma termiņu uz **desmit gadiem**. Mašīnista darba devējs izsniedz saskaņoto sertifikātu vai

pagarina tā derīguma termiņu ne ilgāk par apliecības derīguma termiņu.

Personai **aizliegts strādāt** mašīnista profesijā bez derīgas mašīnista vadīšanas apliecības un saskaņotā sertifikāta.

Mašīnista saskaņotais sertifikāts ir nederīgs, ja persona izbeidz ar darba devēju darba tiesiskās attiecības kā mašīnists.

Ja persona izbeidz darba tiesiskās attiecības kā vilces līdzekļa vadītājs (mašīnists), darba devējs tai izsniedz saskaņotā papildu sertifikāta apstiprinātu kopiju un citu dokumentu kopijas, kas apliecina viņa apmācību, kvalifikāciju un profesionālo kompetenci.

XVI. Mašīnista vadīšanas apliecības atjaunošana nozaudēšanas, nozagšanas, iznīcināšanas vai neatjaunojamās bojāšanas gadījumos

Sertificētā persona, mašīnista vadīšanas apliecības atjaunošanai nozaudēšanas, nozagšanas, iznīcināšanas vai neatjaunojamās bojāšanas gadījumā, Inspekcijā iesniedz:

- iesniegumu (**Iesniegums vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) apliecības saņemšanai**) aizpildot iesnieguma šādus punktus:

1.2.5., 1.2.6., 1.2.7., 1.2.9., 1.2.15., 1.2.16., 1.2.17., 1.2.18., 1.2.19., 1.2.22., 1.2.24., 1.2.25., 1.2.28., 1.2.29., 2.4.1., 2.4.2., iesnieguma aizpildīšanas datums un iesniedzēja paraksts.

Inspekcija desmit darbdienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas un attiecīgā lēmuma pieņemšanas, personai izsniedz mašīnista vadīšanas apliecības dublikātu, ar jaunu izsniegšanas datumu, savukārt, apliecības numurs un derīguma termiņš atbilst iepriekš izsniegtā dokumenta norādītiem datiem. Mašīnista vadīšanas apliecības dublikātam ir vārds "Dublikāts" augšējā labajā stūrī.

Mašīnista vadīšanas apliecību atjauno bez teorētisko zināšanu pārbaudes kārtības.

XVII. Mašīnista vadīšanas apliecības anulēšanas kārtība

Inspekcijas izdoto mašīnista vadīšanas apliecību ir tiesīga anulēt tikai Inspekcija ar savu lēmumu, par to rakstiski paziņojot sertificētai personai un tā darba devējam, kā arī nepieciešamības gadījumā publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītājam, citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentai iestādei vai Eiropas Komisijai.

Mašīnista vadīšanas apliecību var anulēt:

✓ ja apliecības saņemšanai, persona ir sniegusi nepatiesu informāciju vai slēpusi būtiskus faktus;

✓ ja persona, pārkāpjot dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumus, izraisījusi smagu dzelzceļa avāriju;

✓ ja persona, pārkāpjot dzelzceļa tehniskās ekspluatācijas noteikumus, ir pieļāvusi ritošā sastāva neatļautu pabrukšanu garām aizliedzošam signālam vai dzelzceļa satiksmes atļaujā

noteiktajai vietai, izraisot nopietnu dzelzceļa negadījumu;

✓ ja persona veikusi vilces līdzekļa vadītāja (mašīnista) pienākumus alkohola, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmē.

Ierosinājumu par mašīnista vadīšanas apliecības anulēšanu Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā var iesniegt:

- Inspekcijas amatpersonas, par to rakstiski paziņojot sertificētās personas darba devējam;
- Citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentās iestādes amatpersonas;
- publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītājs par to rakstiski paziņojot sertificētās personas darba devējam;
- mašīnista darba devējs.

Inspekcija četru nedēļu laikā izskata iesniegtos dokumentus par sertifikāta anulēšanu un pieņem lēmumu.

Pieņemot lēmumu par mašīnista vadīšanas apliecības anulēšanu Inspekcija izvērtē visus iesniegtos dokumentus, kā arī sertificētās personas paskaidrojumu un viedokli. Ja šī persona Inspekcijā noteiktajā laikā savu viedokli nav sniegusi (rakstiski pa pastu vai ierodoties Inspekcijā), Inspekcija pieņem lēmumu bez sertificētās personas viedokļa noskaidrošanas.

Attīstības daļas trīs darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas rakstiski paziņo par to personai, kurai ir anulēta mašīnista vadīšanas apliecība, tā darba devējam un nepieciešamības gadījumā publiskās lietošanas infrastruktūras pārvaldītājam, pārvaldītājam, citas Eiropas Savienības dalībvalsts kompetentai iestādei vai Eiropas Komisijai.

Persona, kurai ir anulēta apliecība, 10 darbdienu laikā pēc lēmuma par apliecības anulēšanu saņemšanas nodod apliecību Inspekcijā.

Persona, kurai ir anulēta mašīnista vadīšanas apliecība, pēc viena gada no sertifikāta un apliecības anulēšanas datuma ir tiesīga atkārtoti iesniegt iesniegumu, lai saņemtu jaunu mašīnista vadīšanas apliecību. Šajā gadījumā jaunas apliecības saņemšanai persona Inspekcijā kārto teorētisko eksāmenu.

XVIII. Sertificēto personu uzraudzība

Sertificēto personu uzraudzību veic, lai pārliecinātos, ka sertificētās personas kompetence ir nepieciešamā līmenī visā mašīnista vadīšanas apliecības un saskaņotā sertifikāta darbības laikā un atbilst normatīvo aktu prasībām.

Sertificēto personu uzraudzība (kontrole) notiek regulāri, inspekcijas direktora apstiprināta uzraudzības plāna ietvaros, kā arī veicot dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas uzraudzību. Sertificēto personu uzraudzību veic Inspekcijas Kustības drošības daļa savu amata pienākumu ietvaros.

XIX. Iekšējais sertificēšanas sistēmas audits

Sertificēšanas procesa atbilstības novērtēšanai normatīvajos dokumentos noteiktajām prasībām tiek veikts sertificēšanas audits. Sertificēšanas sistēmas audits notiek saskaņā ar plānu, ko apstiprina

Inspekcijas direktors.

Par auditoru Inspekcijas direktors norīko inspekcijas darbiniekus, kas nav Attīstības daļas darbinieki. Audita procesā atklātās nepilnības vai neatbilstības, kā arī ierosinājumus par sertificēšanas procesa uzlabojumiem auditors iesniedz Inspekcijas direktoram.

Nepieciešamības gadījumā Inspekcijas direktors var norīkot ārpusplāna auditu, ņemot vērā sūdzību raksturu un skaitu par sertificēšanas nepilnībām.

XX. Sūdzību izskatīšana

Lēmumu var apstrīdēt Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā mēneša laikā pēc tā paziņošanas, iesniedzot iesniegumu par lēmuma apstrīdēšanu Valsts dzelzceļa tehniskajā inspekcijā, Riepnieku ielā 2, Rīga, LV-1050.

Inspekcijas lēmumu persona var apstrīdēt Satiksmes ministrijā viena mēneša laikā. Satiksmes ministrijas lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Terēza Zīriņa
29531188
tereza.zirina@vdzti.gov.lv